

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 maj 2005 en proposition med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (RP 59/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Motionen

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotion
— en lagmotion med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (LM 165/2003 rd — Leena Rauhala /kd), som remitterats till utskottet den 4 mars 2004.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utvecklingschef Anne Nordblad, social- och hälsovårdsministeriet
- undervisningsråd Marja-Liisa Niemi, undervisningsministeriet
- referendarieråd Arja Myllynpää, Rättsskyddscentralen för hälsovården
- ordförande Liisa Terävä, Tandvårdarförbundet i Finland rf
- ordförande Auli Avonius, Finlands Tandhygienistförbund FTHF
- utbildningspolitisk ombudsman Tuula Pitkänen, Hälso- och socialvårdens fackorganisation Tehy.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

I propositionen föreslås att beteckningen tandhygienist i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ändras till munhygienist. Lagen avses träda i kraft hösten 2005.

Lagmotionen

I lagmotion LM 165/2003 rd föreslås att gero-
nomexamen fogas till de examina vilkas innehavare Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar rätt att utöva sitt yrke som legitimerad yrkesutbildad person.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Social- och hälsovårdsutskottet har i sitt tidigare betänkande (ShUB 27/2000 rd) berört yrkestitlar inom hälsovården samt utredning av behovet av ändringar i fråga om beviljande och registrering av specialkompetenser. I propositionen föreslås att beteckningarna i lagen om yrkesutbildade personer i detta skede revideras endast till den del som det föreslogs i utredningen från 2001 om yrkesutövning och lagstiftningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (promemorior 2001:4 SHM). Utskottet anser att ändringen av beteckningen tandhygienist till munhygienist är befogad och tillstyrker lagförslaget men med följande ändringar och anmärkningar.

Utskottet konstaterar att EU bereder ett direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer som ska ersätta de nuvarande 16 direktiven om yrkeskvalifikationer. För att direktivet ska kunna godkännas och sättas i kraft måste sannolikt lagstiftningen om yrkesutbildade personer inom hälsovården justeras. Utskottet anser en justering av

lagstiftningen ändamålsenlig i detta skede bara såvida ändringarna kan anses vara problemfria och klargöra nuläget.

På grund av förslaget till ändring i 5 § föreslår utskottet att beteckningen tandhygienist i lagens 11 § 1 mom. ändras till munhygienist. Med anledning av den föreslagna ändringen måste lagens rubrik ändras.

Motionen

Utskottet har godkänt 5 § i lagförslaget enligt propositionen. Av utskottets ståndpunkt följer att lagförslaget förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotion LM 165/2003 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 5 och 11 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 juni 1994 om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 5 § och 11 § 1 mom. som följer:

5 §
(Som i RP)

11 § (Ny)

Rätt att utöva andra än i 9 och 10 §§ nämnda yrken inom hälso- och sjukvården som legitimerad yrkesutbildad person samt rätt att använda yrkesbeteckning

Den som är medborgare i Finland eller i någon annan stat inom EES och som på grundval av den utbildning han eller hon har genomgått i någon annan stat inom EES i denna stat har tilldelats, eller som på grundval av den utbildning han eller hon har genomgått någon annanstans har ett av någon annan stat inom EES godkänt, i

EES-avtalet avsett sådant examensbevis eller annat utbildningsbevis, som skall ges samma innebörd, som i staten i fråga krävs för erhållande av rätt att utöva ifrågavarande yrke, beviljas av Rättsskyddscentralen för hälsovården på ansökan rätt att utöva psykolog-, talterapeut-, näringsterapeut-, farmaceut-, hälsovårdar-, fysioterapeut-, laboratorieskötar-, röntgenskötar-, munhygienist-, ergoterapeut-, optiker- eller tandteknikeryrket i Finland såsom legitimerad yrkesutbildad person.

—————
Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 20 maj 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löw /sv
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.

RESERVATION

Motivering

Enligt propositionen revideras beteckningar för yrkesutbildade personer i detta skede endast till den del som det föreslogs i utredningen från 2001 om yrkesutövning och lagstiftningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (promemorior 2001:4 SHM). Beteckningen tandhygienist behöver ändras till munhygienist på grund av att motsvarande ändring har gjorts också i examensbeteckningarna. Detta bidrar till en tydligare situation på arbetsmarknaden.

Propositionen upptar däremot inga nya yrken bland dem inom vilka man kan verka som legitimerad yrkesutbildad person. Ändå skulle det vara motiverat med tanke på samhällets demografiska utveckling och kommunernas åtstramade ekonomiska situation. Därför anför i reservationen att geronomexamen fogas till de examina vilkas innehavare Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljar rätt att utöva sitt yrke som legitimerad yrkesutbildad person.

Lagens väsentliga innehåll är att de personer som avses har rätt att inom hälsovården utöva ett visst yrke eller använda en etablerad yrkesbeteckning. Rätten att utöva yrket och skyddet för beteckningen bestäms enligt utbildning. De är bundna till person och ger rätt att utöva yrket eller använda beteckningen oavsett anställningsförhållande.

Vissa högskoleexamina som innehåller hälsovårdsämnen har inte legitimerats enligt lagstiftningen om yrkesutövning bland hälsovårdspersonal. En sådan utbildning är geronomexamen oavsett att den till sitt innehåll förtjänar att registreras inom lagstiftningen om yrkesutövning inom hälsovården.

Geronomexamen omfattar 210 studiepoäng och förenar kompetensen för två sektorer inom äldrearbete, nämligen äldrearbetet inom social- och hälsovårdsbranschen. De som utbildas tillägnar sig omfattande färdigheter att verka som sakkunniga inom äldrearbete. Det viktigaste innehållet i utbildningen är fenomen i anslutning till åldrande och ålderdom, metoder för vårdarbete och socialarbete inom ramen för äldrearbete samt utvärdering och utveckling av servicesystemet inom äldrearbetet.

Geronomexamen har utvecklats långsiktigt med tanke på befolkningsutvecklingen och behov knutna till det åldringsspolitiska innehållet. Äldrearbetet kommer att spela en mer betydande roll i framtiden inom fältet för social- och hälsovård. Det är ett kritiskt delområde som avgör hur väl vår basservice fungerar i termer av kvalitet på servicen, tillräcklig personal och finansiering av tjänsterna. Det handlar om utveckling av äldreomsorgen, att vi utvecklar och konsoliderar nya arbetsformer i syfte att tackla framtida utmaningar. Det här arbetet bör ges det utrymme och den uppskattning som det förtjänar.

Därför föreslår vi att geronomexamen fogas till lagstiftningen om hälsovårdspersonalens yrkesutövning och att man på så sätt erkänner den för samhället viktiga kompetens som de personer som avlagt examen besitter i teori och praktik.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget i övrigt godkänns i enlighet med betänkandet, men 5 § och 11 § 1 mom. med följande ändringar (Reservationens ändringsförslag):

Reservationens ändringsförslag

5 §

Rätt att utöva vissa andra yrken inom social- och hälsovården som legitimerad yrkesutbildad person

En finsk medborgare eller en utlänning som i Finland har genomgått en utbildning som leder till ifrågavarande yrke eller en finsk medborgare eller en medborgare i någon annan stat inom EES som i en stat utanför EES har genomgått motsvarande utbildning som Rättsskyddscentralen för hälsovården har godkänt, beviljas av rättsskyddscentralen för hälsovården på ansökan rätt att utöva provisorsyrket, psykolog-, talterapeut-, näringsterapeut-, farmaceut-, sjukskötar-, barnmorske-, hälsovårdar-, fysioterapeut-, laboratorieskötar-, röntgenskötar-, *geronom*-, ergoterapeut-, optiker- eller tandteknikeryrket såsom legitimerad yrkesutbildad person. Dessutom krävs att personen i fråga har visat att han eller hon uppfyller eventuella andra genom förordning av statsrådet bestämda behörighetsvillkor.

11 §

Rätt att utöva andra än i 9 och 10 §§ nämnda yrken inom hälso- och sjukvården som legitimerad

Helsingfors den 20 maj 2005

Leena Rauhala /kd
Eero Akaan-Penttilä /saml
Sirpa Asko-Seljavaara /saml

yrkesutbildad person samt rätt att använda yrkesbeteckning

Den som är medborgare i Finland eller i någon annan stat inom EES och som på grundval av den utbildning han har genomgått i någon annan stat inom EES i denna stat har tilldelats, eller som på grundval av den utbildning han har genomgått någon annanstans har ett av någon annan stat inom EES-avtalet godkänt, i EES-avtalet avsett sådant examensbevis eller annat utbildningsbevis, som skall ges samma innebörd, som i staten i fråga krävs för erhållande av rätt att utöva ifrågavarande yrke, beviljas av rättsskyddscentralen för hälsovården på ansökan rätt att utöva psykolog-, talterapeut-, näringsterapeut-, farmaceut-, hälsovårdar-, fysioterapeut-, laboratorieskötar-, röntgenskötar-, *geronom*-, ergoterapeut-, optiker-, *geronom*- eller tandteknikeryrket i Finland såsom legitimerad yrkesutbildad person.

Paula Risikko /saml
Raija Vahasalo /saml